

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (7)

LLIBRES (2) JOAN DUCH I AGULLÓ (1898-1969)

Joan Duch i Agulló va ésser un terrassenc complet ja que va nèixer, viure i morir, per cert en un accident, a la nostra ciutat. Pintor a la vegada industrial i artístic com hi ha hagut altres casos a Terrassa, va dedicar-se també a la literatura, faceta que avui ens interessa. Relacionat amb la intel·lectualitat local de la seva època, Duch fou amic de Rafael Benet, Antoni Badrines, Ferran Canyameres, Vancells, germans Viver, i d'altres. Avui, encara és recordat pels supervivents d'aquella generació que va sofrir al mig de la seva vida, el trauma de la guerra civil. Un carrer al barri antic de Sant Pere ens el recorda.

Duch fou el creador de la Secció de Cultura del Casino del Comerç (1919), un dels fundadors dels Amics de les Arts (1927), i ocupà diversos càrrecs al Centre Excursionista, a la Junta de Ràdio Terrassa i a la Junta Municipal de Museus.

Els seus primers escrits foren poesia i prosa curta en diaris i revistes. "El dia", "La Veu de Catalunya", "Llum Novella", "La Il·lustració Catalana", "L'Abella d'Or", "D'Ací i d'allà", "L'Arxiu" del Centre Excursionista de Terrassa, foren alguns dels que publicaren col·laboracions de Duch.

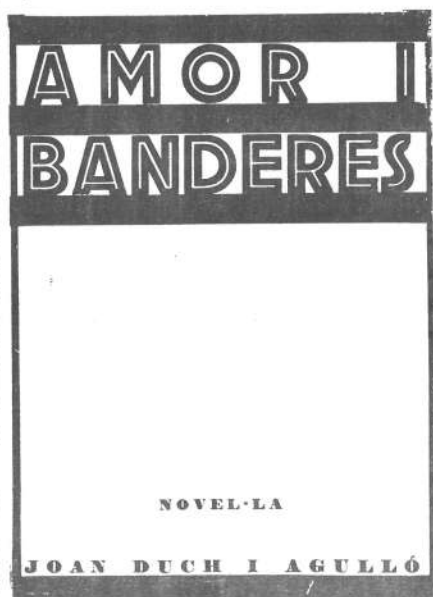
La vena novel·lística se li despertà tardanament. El 1930 Edicions Proa li publicà a la Biblioteca a tot vent (vol.28), prologada pel seu amic Joan Santamanria, "**Homes i màquines**", (E) (1) la primera novel·la. En ella hi podem veure un antecedent de "La teranyina" de Jaume Cabré. A "**Homes i màquines**" Duch narra l'ambient laboral d'una ciutat imaginària -Grisalla- que fàcilment identificarem amb Terrassa.

El mateix any una editorial terrassenca "Fluid", de curta durada, publicà la seva novel·la "**Els quatre amics**" (E) (2)

La tercera novel·la de Duch fou "**Amor i Banderes**" publicada per la impremta Morral del 1934 (3) (R) i el 1936 en 2 llibretons pels Quaderns literaris de Barcelona (4) (volums 113 i 114). A "Amor i Banderes", Duch segueix situant-se a la imaginària Grisalla i hi narra els entusiasmes que despertà la República i els excessos que portaren a cap els extremistes.

A "**Vida Triomfal**" (5) (RR) editat per Proa el 1935, Duch dóna vida a un personatge en el qual contrasta els seus èxits materials amb el seu fracàs espiritual.

Duch és també autor amb el títol de

Portada del llibre "Amor i banderes" edició de la impremta Morral en un únic volum.

"Anys negres, 1936-1939", text mecanografiat que no ha estat editat, però si copiosament divulgat mitjançant fotocòpies. Duch ens hi narra els fets i l'ambient de la ciutat durant els anys de la guerra civil.

Després de la guerra, Duch va publicar "**Auli fill de Pilat**" (1954) (E) (6). Una narració amb esperit modern de la mort de Crist. Tan sols els seus deixebles i Auli copsen la transcendència del fet. Aquesta obra malgrat que en el llibre duu el núm. 1 a l'interior diu ser el volum 6 de la col·lecció Lletres. Editat per Grases. Es coneix amb 2 portades diferents. La portada amb dibuix de Pau Macià porta l'editorial Albertí Editor sobreposada amb timbre a l'anterior editor.

En els anys seixanta Duch va publicar, en castellà, 4 opuscles, alguns d'ells recopilacions d'escrius al diari local. El 1962 "**El tiempo y mi calle**" (7) (E) historia del Raval de Montserrat en l'època en que Duch hi vivia. El 1963 "**Nuestras viejas calles**" (8) (E) on parla de la Plaça Vella, La Font Vella el poble, el pont i el carrer de St. Pere i la part sud de la ciutat. El 1964 a "**La Literatura en Terrassa**" (9) (E) són concisament biografiats els escriptors locals del darrer segle i finalment el 1965 "**El Arte plástico en Tarrasa**" (10) (E) són biografiats arquitectes, escultors i pintors. Els dos primers opuscles són il·lustrats pel mateix Duch. Tots aquests opuscles per la seva temàtica local són de lectura agraïda pels terrassencs.

Duch va il·lustrar també dos dels tres toms (Catalunya Vella, de Visions de Catalunya del seu amic Joan Santamaria i Monné (11) (R)

Finalment, direm que Duch va escriure també una obra teatral "Fal·leres excursionistes" que sembla no haver estat mai publicada malgrat haver-se representat en un aplec de la Mata.

R. COMAS

Bibliografia: Maria Coll. 1) A-2624, 2) A-2630, 3) A-2616 4) No catal. 5) A-2634, 6) A-2619, 7) A-2633 8) A-2629, 9) A-2626 10) A-2617, 11) A-6133/4. Rareses: C. (Corrent); E (Escassa); R (Rara); RR (Molt rara); RRR

"Dibuix simbòlic de la ciutat de J. Duch a visions de Catalunya de J. Santamaria.